

FREMMEDSPROG PÅ DET JURIDISKE FAKULTET

-Gennemgang af resultater fra undervisernes besvarelser

Marta Kirilova
Karsten Schou

HVILKE SPROG TIL HVILKE STUDERENDE?

Undersøgelser ved Sprogstrategisk satsning

Center for Internationalisering og Parallelsproglighed
Københavns Universitet
2015

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Biodata	3
3. Undervisernes holdning til jurastuderendes færdigheder i fremmedsprog	5
4. Spørgsmål om sprogkompetencer på arbejdsmarkedet	7
5. Spørgsmål til undervisernes egne kompetencer i fremmedsprog	11
6. Opsummering og konklusion	12

1. Indledning

Denne rapport er en del af større undersøgelse, som har til formål at undersøge behovet for at styre forskellige sproglige kompetencer hos de studerende og underviserne på Det Juridiske Fakultet.

Rapporten omhandler undersøgelsen af underviserens holdninger og meninger, om hvad de studerende mangler af sproglige kompetencer for at kunne leve op til fagets forventninger, og om de studerende bliver klædt på sprogligt til at klare sig på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse, både nationalt og internationalt.

Undersøgelsen blev gennemført ved hjælp af spørgeskemaet ”SurveyXact” (<http://www.surveyxact.dk/>). Undersøgelsen er gennemført anonymt, og det er ikke muligt at henføre besvarelser til bestemte navngivne deltagere.

Spørgeskemaet blev tilsendt kontorenheden på Det Juridiske Fakultet den 25. marts, som distribuerede spørgeskemaet videre til de respektive undervisere på JURA. Påmindelse blev udsendt den 18. april 2015. Det blev lukket for besvarelser d. 27. maj 2015.

2. Biodata

Der er indkommet besvarelser fra i alt 106 undervisere. 67 (svarende til 63,2 %) har gennemført hele undersøgelsen, mens 39 (36,8 %) har deltaget kun delvis, idet de undervejs har afbrudt deres besvarelse. Sammenholdt med underviserbefolkningen på Det Juridiske Fakultet, giver det en samlet svarprocent på 18,9 % (Tabel 1). Det forholdsvis store antal frafaldne i undersøgelsen gør det besværligt at korrelere spørgsmålene, men da undersøgelsens hovedformål er at samle tilkendegivelser om sprogbehov snarere end at analysere respondenternes adfærd, behandles alle svarene i denne gennemgang. Det betyder, at ordet ”respondenterne” her ofte har betydningen ”de respondenter, der har svaret på det aktuelle spørgsmål”.

Tabel 1

Stillingsbetegnelse	Respondenter	Procent	Ansatte på JUR	Procent
Ekstern lektor	25	35,2 %	448 (alle D-VIP)	80 %
Undervisningsassistent	22	31,0 %		
Lektor	9	12,7 %	32	5,7 %
Adjunkt	5	7,0 %	10	1,8 %
Professor	5	7,0 %	53	9,5 %
Postdoc	2	2,8 %	13	2,3 %
Videnskabelig assistent	1	1,4 %	3	0,5 %
Andet (gruppevejleder)	2	2,8 %	NN	NN
I alt	71	100,0 %	559	100 %

Størstedelen af respondenterne er eksterne lektorer og undervisningsassistenter, 66,2 % (hhv. 35,2 % og 31 %). Ser man på det samlede antal undervisere udgør DVIP 80 %. Gruppen af lektorer, adjunkter og professorer, videnskabelig assistent og post.doc leverer 30,9 % af besvarelsene, men udgør 19,8 % af den samlede underviserbefolkning. HVIP synes således at være mere villige til at deltage i undersøgelsen.

Respondenterne underviser i en lang række fag på såvel BA som KA på jurauddannelsen, bl.a. i Folkeret, Skatteret, Ret, moral og politik, Retssystemer og retshistorie, EU-ret, Obligationsret, Strafferet m.fl.

Det fremgår af tabel 2, at 89,9 % (eller 62) har dansk som førstesprog, to har hhv. engelsk og tysk og enkelte har arabisk, irsk og hebraisk.

Tabel 2

Hvad er dit modersmål/(førstesprog)?	Respondenter	Procent
Arabisk	1	1,4 %
Dansk	62	89,9 %
Engelsk	2	2,9 %
Irsk	1	1,4 %
Tysk	2	2,9 %
Hebraisk	1	1,4 %
I alt	69	100,0 %

Tabel 3

Hvor længe har du undervist?	Respondenter	Procent
0-2 år	21	30,0 %
2-4 år	14	20,0 %
4-6 år eller mere	35	50,0 %
I alt	70	100,0 %

Tabel 4 viser, at 58 % af respondenterne underviser udelukkende på dansk, 32,4 % underviser både på dansk og engelsk, mens 13,2 % underviser udelukkende på engelsk. En enkelt underviser også på tysk og svensk. Det er dog usikkert, hvorvidt svaret gælder respondentens undervisning generelt (fx udenfor KU), eller det udelukkende gælder jurastudiet på KU.

Tabel 4

Hvilket sprog underviser du på? (kun et svar)	Respondenter	Procent
Udelukkende dansk	40	58,8 %
Dansk og engelsk	22	32,4 %
Udelukkende engelsk	9	13,2 %
Svensk og tysk	1	1,5 %
I alt	68	100,0 %

3. Undervisernes holdning til jurastuderendes færdigheder i fremmedsprog

I denne sektion spørger vi underviserne, hvorvidt de mener, deres studerende mangler færdigheder i et eller flere fremmedsprog for at kunne læse tekster på originalsproget eller formidle viden på fremmedsprog (Tabel 5). Størstedelen af respondenterne (46,2 %) har valgt 'ved ikke'-muligheden. Der er ikke nogen mulighed for kvalificering af dette svar i spørgeskemaet, men en naturlig forklaring kan være, at der er tale om undervisere, der forelæser og dermed ikke har direkte studenterkontakt. 22,6 % mener at deres studerende mangler færdigheder i fremmedsprog i mindre grad, mens 11,3 % svarer, at de studerende i høj grad mangler færdigheder i fremmedsprog. Der er således en tredjedel, der har observeret en eller anden form for mangel i de studerendes sprogkompetencer. 19,8 % peger på svarene 'næsten ikke' og 'slet ikke'.

Tabel 5

Mangler de studerende færdigheder i fremmedsprog på studiet?	Respondenter	Procent
I høj grad	12	11,3 %
I mindre grad	24	22,6 %
Næsten ikke	11	10,4 %
Slet ikke	10	9,4 %
Ved ikke	49	46,2 %
I alt	106	100,0 %

Tabel 6 til 9 viser besvarelserne fra de respondenter, der har valgt at uddybe hvilke sprogvanskeligheder, der har observeret.

Tabel 6

Indenfor hvilke(t) sprog mener du de studerende mangler færdigheder?	Respondenter	Procent
Engelsk	37	80,4 %
Fransk	16	34,8 %
Tysk	15	32,6 %
Dansk	8	17,4 %
Spansk	7	15,2 %
Andet (kinesisk, nordiske sprog, almene skrivefærdigheder)	3	6,5 %
I alt	46	100,0 %

Tabel 6 viser, at 37 respondenter, svarende til 80,4 %, omtaler engelsk som det sprog, deres studerende primært har brug for. Dernæst kommer behovet for fransk (34,8 %) og tysk (32,6 %). Der omtales desuden behov for spansk og dansk. Behovet for dansk i jurastudiet vender vi tilbage til.

Til spørgsmålet om hvilke konkrete sprogfærdigheder (fx at kunne skrive, læse, tale eller lytte)

de studerende mangler, peger størstedelen af respondenterne først på skrivefærdigheder, og dernæst på læsefærdigheder, talefærdigheder og i mindre grad lyttefærdigheder:

Tabel 7

Hvilke konkrete sprogfærdigheder mener du de studerende mangler? (afkryds evt. flere)	Respondenter	Procent
Skrivefærdighed - at kunne udtrykke sig skriftligt på et fremmedsprog	30	71,4 %
Læsefærdighed - at kunne læse tekster på et fremmedsprog	27	64,3 %
Talefærdighed - at kunne udtrykke sig mundtligt og blive forstået på et fremmedsprog	25	59,5 %
Lyttefærdighed - at kunne opfatte tale på et fremmedsprog	9	21,4 %
I alt	42	100,0 %

25 respondenter mener, at det er bedst at udvikle aktiviteter, der styrker de studerendes sprogkompetencer som en integreret del af uddannelsen, mens en næsten lige så stor andel (23 respondenter) hellere ser disse aktiviteter som et gratis tilbud fra KU ved siden af uddannelsen. En mindre del på 8 respondenter mener, at styrkelse af fremmedsprog er en privat anliggende, som de studerende selv burde opsøge og finansiere (se tabel 8).

I de åbne svarmuligheder omtaler respondenterne desuden niveauforskelle i fx færdigheder i engelsk. En underviser påpeger, at studerende på hold, hvor undervisningssproget er dansk, har meget svært ved engelsksprogede tekster selv på kandidatniveau, da de forbliver *utrænede og uvante* i forhold til brug af det engelske sprog. Omvendt påpeger andre, at studerende, der går på hold med engelsk som undervisningssprog har det markant nemmere ved at læse, forstå og interagere, fordi de selv har valgt den engelsksprogede undervisning og arbejder mere målrettet med det engelske sprog. En respondent formulerer det således: *Når vi taler om engelsk, vil jeg mene, at alle de studerende har grundforudsætningen for at kunne læse og tale på engelsk - men at gøre det fagligt på engelsk er selvfølgelig udfordrende i starten. For mig at se handler det ganske enkelt om at eksponere dem fra starten af studiet til fremmedsprogede/engelske tekster, så de kan overvinde den barriere gradvis. Det er ikke noget man kan lære dem via sprogkursus. Det er en udfordring, de skal tage på sig selv og i et samarbejde med deres medstuderende.* Andre undervisere foreslår læsegrupper på holdene, som kan hjælpe de studerede med at arbejde med de dele af pensum, der virker mest sprogligt krævende.

Tabel 8

Hvordan kan aktiviteter til støtte for dine studerendes sprogkompetencer bedst organiseres? (afkryds evt. flere)	Respondenter	Procent
Som en aktivitet, der er integreret i uddannelsen, og som er knyttet til de eksisterende kurser	25	59,5 %
Som et gratis tilbud fra KU ved siden af uddannelsen	23	54,8 %
Som en privat aktivitet, dine studerende selv er ansvarlige for at opsøge og finansiere	8	19,0 %

Hvordan kan aktiviteter til støtte for dine studerendes sprogkompetencer bedst organiseres? (afkryds evt. flere)

	Respondenter	Procent
Andet, uddyb evt.	4	9,5 %
I alt	42	100,0 %

66,7 % respondenterne mener, at de sprogstøttende tiltag bør finde sted allerede tidligt på BA. 40,5 % er af den opfattelse af, at de studerende burde støttes i fremmedsprog under hele studiet. Enkelte respondenter angiver også andre bud, som kan ses i tabellen nedenunder.

Tabel 9

Hvornår på studiet mener du, at sprogstøttende tiltag fra KU bør finde sted? (afkryds evt. flere)

	Respondenter	Procent
Tidligt på BA	28	66,7 %
Under hele studiet	17	40,5 %
På BA	5	11,9 %
På KA	4	9,5 %
Særligt knyttet til opgaver, fx BA-opgave og speciale	1	2,4 %
Som et sommerkursustilbud	3	7,1 %
Knyttet til bestemte fag	1	2,4 %
Andet, fx Bachelorrapportskrivning	1	2,4 %
I alt	42	100,0 %

I de åbne kommentarer om sprogbehov under studiet giver respondenterne endnu en gang udtryk for, at de studerende har svært ved at skrive på engelsk og flere af dem anbefaler, at der oprettes et obligatorisk kursus i retsengelsk. Andre kommentarer vedrører behovet for fransk og tysk, fx skriver en respondent, at *[det] hører til sjældenhederne at møde en studerende som læser tysk*, og en anden påpeger, at størstedelen af de studerende *vil ikke kunne klare sig i EU-sammenhæng uden fransk*. (Dette emne behandles i afsnit 3.) Flere respondenter er også bekymrede for de studerendes færdigheder i dansk, fx *de studerende på Jura lærer aldrig at skrive ordentlig dansk og studiet er nu bygget sådan op, at de aldrig undervejs får feedback på deres skriftlige besvarelser. Det er en kæmpe mangel ved studiet, da jurister lever af at formidle. Dansk sprog bør ligge meget tidligt i forløbet og der bør - som i udlandet - være kurser i formulering af memoer, breve og andre relevante juridiske discipliner*. Også andre kommentarer går i samme retning, fx: *jeg synes der burde være et fag i sproglig forståelse og formuleringsteknik inklusiv korrekt grammatik - da nutidens studerende ikke har kundskaberne med fra skolen som tidligere, og da sproget er juraens arbejdsredskab*. Forholdene omkring dansk kundskaber kommer frem igen i afsnit 3 om sprogkompetencer i relation til arbejdsmarkedet.

4. Spørgsmål om sprogkompetencer på arbejdsmarkedet

I denne sektion spørges respondenterne, hvorvidt de mener, at jurastudiet forbereder de studerende tilstrækkeligt til det globale arbejdsmarked og det stigende krav til sprogfærdigheder. I tabel 10 fremgår det, at 56 % af respondenterne mener, at jurastudiet ikke giver de studerende

de fornødne sprogkompetencer for at kunne begå sig i såvel internationale som internationale virksomheder.

Tabel 10

Forbereder jurastudiet dine studerende til arbejdsmarkedets forventninger i forhold til kompetencer i fremmedsprog?

	Respondenter	Procent
Ja	10	13,3 %
Nej	42	56,0 %
Ved ikke	23	30,7 %
I alt	75	100,0 %

Når vi spørger underviserne, i hvilke konkrete sammenhænge de mener, at dokumenterede færdigheder i et eller flere fremmedsprog vil give de studerende bedre chancer for ansættelse, er danske virksomheder med internationale relationer, internationale organisationer og udenlandske virksomheder blandt dem, der scorer højest – mellem 86,5 % og 83,8 % af respondenterne udpeger dem som arbejdssteder, hvor sprogkompetencer er nødvendige. (Tabel 11) Også internationale domstole, danske organisationer med internationale relationer og EU-systemet er angivet som steder, hvor sprogfærdigheder kan være en fordel. Advokatfirmaer i Danmark og også den offentlige administration er godt med (hhv. 44 % og 40,5 %).

I de åbne kommentarer omtaler enkelte respondenter også NGO'er og forskningsinstitutioner. En del åbne svar advarer dog om, at retssproget i Danmark er dansk, så en sikker terminologi på dansk er afgørende for at fungere på hvilken som helst arbejdsplads.

Tabel 11

I hvilke sammenhænge mener du, at dokumenterede færdigheder i et eller flere fremmedsprog vil give dine studerende bedre chancer for ansættelse? (sæt gerne flere krydser)

	Respondenter	Procent
En dansk virksomhed med internationale relationer	64	86,5 %
En udenlandsk virksomhed	64	86,5 %
En international organisation	62	83,8 %
En international domstol	59	79,7 %
En dansk organisation med internationale relationer	59	79,7 %
EU-systemet i Danmark	53	71,6 %
Et advokatfirma i Danmark	44	59,5 %
Offentlig administration	30	40,5 %
Andet, angiv hvad	7	9,5 %
I alt	74	100,0 %

Tabel 12 viser, hvilket sprog, respondenterne mener, giver bedre chancer for ansættelse. Engelsk indtager på førstepladsen (92,4 %), fransk på andenpladsen (65,4 %) og tysk på tredjepladsen (58,8 %). Dansk optræder på en fjerdeplads med 45 %, og det stemmer overens med mange

underviseres holdninger til jurauddannelsen som et nationalt studie, der tager udgangspunkt i det danske retssystem og derfor kræver gode kompetencer i dansk. Listen over sprog, der formodes at kunne forbedre de studerendes muligheder på et internationalt arbejdsmarked, er relativt lang og indeholder en række forskellige sprog, som for eksempel kinesisk, spansk, svensk, arabisk, norsk, russisk, japansk mm.

Tabel 12

Hvilke sprog, mener du, kunne forbedre dine studerendes muligheder på arbejdsmarkedet?

	Respondenter	Procent
Engelsk	64	90,1 %
Tysk	40	56,3 %
Fransk	36	50,7 %
Dansk	30	42,3 %
Kinesisk	13	18,3 %
Spansk	13	18,3 %
Svensk	7	9,9 %
Arabisk	7	9,9 %
Norsk	5	7,0 %
Portugisisk	1	1,4 %
Andet: latin, ingen	2	2,8 %
I alt	71	100,0 %

Der udspiller sig i øjeblikket en diskussion på flere politiske niveauer om mulighederne for og det ønskværdige i at give de studerende mulighed for at supplere deres uddannelse med yderligere kompetencer. Det skulle i givet fald ske gennem en udvidelse af ECTS-rammen, og da regeringens signal foreløbig har været, at der ikke vil komme ekstra bevillinger til de ekstra ECTS, har sagen ikke den store fremdrift. I denne undersøgelse benyttes lejligheden til at spørge både studerende og undervisere, hvordan de ville stille sig til et sådant initiativ om talentprogrammer med fokus på fremmedsprog med relation til deres centrale fag. Som det fremgår af tabel 13 svarer 67,6 % af respondenterne blandt underviserne positivt.

Tabel 13

Der forberedes lov om talentprogrammer - kunne du forestille dig at anbefale dine studerende et talentprogram i jura, hvor de styrker deres kompetencer i et fremmedsprog knyttet til et fagområde (fx EU ret)? Et talentprogram består af ECTS-givende aktiviteter på mellem 30 og 60 ECTS, som ligger ud over uddannelsens almindelige ramme på 180 ECTS for BA og 120 for kandidatuddannelsen.

	Respondenter	Procent
Ja	48	67,6 %
Nej	8	11,3 %
Ved ikke	15	21,1 %
I alt	71	100,0 %

Flere respondenter peger endda på kombinationer af flere fremmedsprog samtidigt, fx engelsk, fransk og tysk, som alle indgår i en faglig kompetenceprofil. Enkelte understreger endvidere, at gode kundskaber i dansk også er en nødvendig forudsætning for at kunne klare jurastudiet tilfredsstillende, så et talentprogram med dansk også kunne oprettes for alle studerende. I en åben svarmulighed angav underviserne en række sprog, som fordeler sig således:

Tabel 14

Sprog	Antal respondenter
Engelsk	42
Fransk	19
Tysk	15
Dansk	6
Spansk	3
Portugisisk	1

I de åbne forslag om sprogkurser eller sprogkomponenter, som vil kunne forbedre de studerendes fagkompetencer i relation til arbejdsmarkedet, peger undervisernes svar i flere retninger. Dels handler det om vigtigheden for obligatoriske, meritgivende kurser i retsengelsk, (fx med fokus på retslære, domsanalyse, retsforhandlinger, udarbejdelse af kontrakter, introduktion til 'Common Law', skriftlig business kommunikation på højt niveau ved EU-anliggender), og dels om muligheder for undervisning i fransk i EU- og FN-sammenhænge. I den forbindelse nævner forskellige respondenter, at interessen for at søge ansættelse i institutioner som EU og FN er imidlertid meget begrænset fra danske juristers side, *men kunne måske skærpes ved at give mulighed for at ECTS-supplere med sprogkompetencer*. Især fransk udpeges som et vigtigt behov i forhold til EU-ret. Flere undervisere kalder de studerendes ikke-eksisterende franskkundskaber *en pinlig katastrofe*, idet de studerende ikke længere kan bestå concours'ene til EU's institutioner i fx Bruxelles. En respondent mener endvidere, at *de danske studerende taber terræn til internationale studerende, der som oftest taler 2-3 fremmedsprog* og foreslår dermed at jurastudiet omsider tager højde for Dansk Industris forslag om *stærkelse og ikke en nedlæggelse af sprogfagene på universitetet*.

En anden respondent påpeger, at flere restlige discipliner er på vej til at blive internationaliseret, hvilket kræver kendskab til ikke bare et men flere fremmedsprog. Som eksempel peger han på familie- og arveretten, der grundet de mange blandede ægteskaber nødvendiggør sprog- og fagkundskab i persisk, spansk, tysk og engelsk.

Holdningen til de studerendes utilstrækkelige færdigheder i dansk dukker op igen, fx *mange jurastuderende er ikke gode nok til at formulere sig på skrift, hverken på dansk eller engelsk. I praksis lærer de først at skrive, når de kommer i 'mesterlære' efter studiet*, og endvidere: *Jeg har oplevet studerende (1-3 pr. år), der også manglede en del færdigheder i forhold til at skrive forståeligt dansk på et niveau, der er krævet for at blive jurist!*. Respondenterne påpeger især, at det er vigtigt, de studerende lærer basal grammatik, som kan hjælpe med tegnsætningen, fx: *Især på BA-uddannelsen kunne der med fordel afsættes mere tid til at give den enkelte studerende konkret feedback på skriftlige opgaver*, foreslår en underviser. Samtidig rettes der opmærksomhed på behovet for sikker terminologi på såvel dansk som på andre fremmedsprog, eftersom juridiske begreber kan være meget forskellige fra land til land. *Et*

opmærksomhedsområde er derfor bevidstheden om, at man taler et fremmedsprog, og at ens sproglige formåen, selv om man synes man er verdensmester, er stærkt begrænset sammenlignet med kompetencerne på modersmålet, mener en underviser.

Blandt de øvrige kommentarer optræder også forslag til ressourcer, der kan være med til at højne kompetenceniveauet på uddannelsen, også i sprog: introduktion til Sharia-love på arabisk, obligatorisk deltagelse i Moot Courts på kandidatuddannelsen samt større samarbejde med såvel Udenrigsministeriet som EU-repræsentationen.. Derudover bemærker enkelte respondenter, at de meget store hold på BA hæmmer de studerende i at træne sprogfærdigheder. Enkelte kommentarer omhandler også de studerendes lave selvværd i forhold til at udtrykke sig på engelsk, og forslagene går i retning af flere udlandsophold, der kan sikre de studerende muligheder for at træne brug af andre sprog end dansk.

5. Spørgsmål til undervisernes egne kompetencer i fremmedsprog

I denne sektion stilles spørgsmål til, hvordan underviserne vurderer deres egne kompetencer i fremmedsprog, fx hvorvidt de har det bekvemt med at formidle deres faglige stof på et fremmedsprog.

Som det ses i tabel 15, oplever størstedelen af de respondenter, der underviser på fremmedsprog ikke problemer. Kun 12 undervisere omtaler vanskeligheder (helt eller delvis), og de fleste knytter vanskelighederne til begrænset ordforråd, der forhindrer dem i at udtrykke sig detaljeret. Som en underviser udtrykker det: *Typisk ordforråd i de tilfælde, hvor den planlagte præsentation af emnet ikke var tilstrækkelig, og jeg dermed skal præsentere emnet på en ny måde.* Også den større afstand til de studerende, når kommunikationen sker på et andet sprog, omtales som et problem. En underviser mener, at problemet ikke nødvendigvis ligger i manglende forståelse, men snarere i det, *at nærheden, engagementet og de studerendes spørgelyst bliver meget begrænset.*

Tabel 15

Hvis du underviser på et andet sprog end dit modersmål (/førstesprog), oplever du da vanskeligheder?	Respondenter	Procent
Ja (Uddyb, fx i forhold til ordforråd, grammatik, fagterminologi, andet)	2	2,9 %
Delvis (Uddyb, fx i forhold til ordforråd, grammatik, fagterminologi, andet)	10	14,7 %
Nej	20	29,4 %
Jeg underviser ikke på andre sprog	36	52,9 %
I alt	68	100,0 %

Langt de fleste af de adspurgte mener, at de har de nødvendige sprogkompetencer til at undervise på et fremmedsprog, som de har erhvervet sig bl.a. igennem et internationalt arbejde uden for universitetet.

Tabel 16

Føler du, at du har de nødvendige sprogkompetencer til at undervise på et fremmedsprog?	Respondenter	Procent
Ja	43	64,2 %
Delvis	12	17,9 %
Nej	10	14,9 %
Andet/ikke relevant	4	6,0 %
I alt	67	100,0 %

Når vi spørger de undervisere, som har undervist på andre sprog end dansk, om de har styrket eller planlægger at styrke deres sprogkompetencer for at blive bedre til undervisningen, svarer flertallet positivt. I en uddybende kommentar angiver nogle at have fulgt kurser i akademisk engelsk, udbudt af CIP, mens andre mener at rejseaktiviteter har bidraget til øgede sprogkompetencer.

Tabel 17

Har du styrket eller overvejer du at styrke dine sprogkompetencer i det fremmedsprog, du underviser i?	Respondenter	Procent
Ja	13	92,9 %
Delvis	0	0,0 %
Nej	1	7,1 %
I alt	14	100,0 %

6. Opsummering og konklusion

Sprogundersøgelsen blandt underviserne på Det Juridiske Fakultet blev besvaret af 18,9 %, og cirka en tredjedel af respondenterne har observeret manglende sprogfærdigheder hos deres studerende i større eller mindre grad. Undervisernes bekymring samler sig om tre sprog: engelsk, fransk og tysk, og det drejer sig både om skrivefærdighed, læsefærdighed og talefærdighed. Der er enkelte, der mener, at det er de studerendes eget ansvar at sørge for, at deres sprogkompetencer er i orden, men det dominerende synspunkt er dog, at KU bør påtage sig dette ansvar enten ved tilbud der integreres i uddannelserne eller ved gratis tilbud som supplement til uddannelsen.

På spørgsmålet om jurastudiet forberede de studerende tilstrækkeligt til arbejdsmarkedets forventninger til sprogkompetencer, svarer 56 % nej, og der angives en bred vifte af arbejdspladstyper, hvor dokumenterede færdigheder i fremmedsprog formodes at ville give en fordel. Igen er det sprogene engelsk, fransk og tysk, der fremhæves som erhvervsfremmende.

67 % svarer positivt på spørgsmålet, om de kunne forestille sig et talentprogram for jurastuderende med fokus på sprog, og nok en gang er det engelsk fransk og tysk, der er inetresse for. Kommentarer fra respondenterne peger på, at man vurderer, at danske nyuddannede jurister er handicappede på grund af manglende sprog i sammenligning med nyuddannede fra andre lande.

Adskillige steder i undersøgelsen benytter respondenterne lejligheden til at give udtryk for, at det danske sprog er vigtigt i studiet, i juristens arbejde og i erhvervssammenhæng. Man fornemmer her en underliggende utilfredshed med de studerendes generelle niveau i og bevidsthed om det danske sprog i forhold til de forventninger, der er til en jurists beherskelse af sproget.

Afslutningsvis spørges der til undervisernes egne sprogkompetencer, og her angiver 64,2 %, at de ikke mener at have problemer med at undervise på et fremmedsprog (engelsk). Af dem, der svarer, at de har problemer, siger en del, at de arbejder aktivt for at afhjælpe problemet.